

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ
КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ, ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ ФАРМАЦІЄЮ

**ПІДГОТОВКА СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ
В РАМКАХ КОНЦЕПЦІЇ
«НАВЧАННЯ ПРОТЯГОМ ЖИТТЯ
(LIFE LONG LEARNING)»:
НАУКА, ОСВІТА, ПРАКТИКА**

**МАТЕРІАЛИ ІV НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ, ЯКА ПРИСВЯЧЕНА
ПАМ'ЯТІ ПРОФ. ТОЛОЧКО ВАЛЕНТИНА МИХАЙЛОВИЧА**

21 листопада 2025 року

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ РОБОТИ СИСТЕМИ МЕДИЧНОГО ПОСТАЧАННЯ НА ПОТРЕБИ ТАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ ПІДРОЗДІЛІВ СИЛ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Подгайний Г. Я., Мороз С. Г.

Кафедра організації, економіки та управління фармацією

Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації

Національного фармацевтичного університету

м. Харків, Україна

uef-ipksf@nuph.edu.ua

Вступ. З початком широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України було виявлено ряд серйозних недоліків у системі медичного забезпечення, зокрема недостатній контроль якості медичних засобів, які передаються для потреб тактичної медицини підрозділів Сил оборони, застарілі вимоги до обліку, звітності та списання медичних засобів, недостатня забезпеченість бойових медиків засобами, необхідними для надання допомоги на їхньому рівні та багато іншого. Для вирішення цих проблем необхідне впровадження військово-медичних стандартів наближених до стандартів медичного забезпечення у збройних силах держав-членів НАТО. Нажаль темпи опрацювання та впровадження стандартів медичного забезпечення (військово-медичних стандартів) у практику постачання медичного майна, як складової медичного забезпечення Збройних Сил (ЗС) України, є недостатніми і не відповідають сучасним вимогам що стало приводом для проведення даного наукового дослідження.

Мета дослідження. Вивчення стану забезпечення військових потреб у лікарських засобах та медичних виробів для ЗС України та перспективи їх розвитку.

Методи дослідження. Використано законодавчі та нормативно - правові акти України з питань охорони здоров'я військовослужбовців, забезпечення їх потреб у лікарських засобах та медичних виробів, відомчі керівні документи з питань постачання медичного майна, медичного забезпечення ЗС України, а також наукові статті, присвячені питанням постачання медичного майна військам. Методи дослідження: бібліографічний, аналітичний, системного підходу, узагальнення, прогностичний.

Результати дослідження. Стандартизація медичного забезпечення є одним із ефективних механізмів впливу держави на якість надання медичної допомоги військовослужбовцям ЗС України та інших складових сил оборони, яка спрямована на досягнення високого ступеня впорядкованості в системі військової охорони здоров'я шляхом розроблення та впровадження норм, вимог, правил, технологій, робіт і послуг, що в ній застосовуються.

Ефективність охорони здоров'я військовослужбовців та якість надання медичної допомоги пораненим, ураженим, травмованим і хворим військовослужбовцям, окрім відповідної підготовки медичного персоналу та підготовки військовослужбовців з тактичної медицини, залежать від належного забезпечення стаціонарних та мобільних військово-медичних закладів і медичних підрозділів військових частин необхідним медичним майном та комплектно-табельним оснащенням. Засоби надання першої медичної (домедичної) допомоги забезпечують збереження життя поранених на полі бою в перші хвилини після ураження. З цією метою, відповідно до стандартів НАТО, у ЗС України розроблено та впроваджено 5 стандартів забезпечення медичним майном і комплектно - табельним оснащенням. Це нормативні документи ЗС України на підставі яких стандарт НАТО вважається запровадженим. До них відносяться:

- ✓ Збірник описів комплектів медичного майна для військових частин та закладів ЗС України і Порядок переформування комплектів медичного майна. Наказ ГШ ЗС України (зі змінами).
- ✓ Перелік лікарських засобів та медичних виробів, які повинні бути в складі аптечок медичних загальновійськових індивідуальних, аптечки автомобільної загальновійськової, наплічника медичного загальновійськового санітара та наплічника медичного загальновійськового санітарного інструктора. Наказ МОЗ України від 05.01.2017 № 6 (зі змінами).
- ✓ Про організацію забезпечення потреб донорською кров'ю та компонентами крові в умовах воєнного стану. Наказ МОЗ України від 7.03.2022 р. № 424.
- ✓ Методичні рекомендації «Військові санітарні транспортні засоби. Класифікація та загальні медико - технічні вимоги». Затверджені ТВО командувача Медичних сил ЗС України 10.02.2022.

- ✓ Методичні рекомендації «Ноші, опори для нош та засоби їх кріплення. Загальні технічні вимоги». Затверджені ТВО командувача Медичних сил ЗС України 10.02.2022.

Після впровадження в систему підготовки всіх військовослужбовців, бойових і старших бойових медиків «Стандарту підготовки з тактичної медицини», значно поліпшилась обізнаність медичного і немедичного особового складу військ щодо найбільш загрозливих для життя поранених (уражених) військовослужбовців факторів бойової травми, а навчання особового складу методам надання першої медичної (домедичної) допомоги з використанням індивідуальних і групових медичних комплектів нового вмісту за зразком НАТО сприяло поліпшенню якості надання медичної допомоги на догоспітальному етапі, зниженню смертності військовослужбовців.

Нажаль темпи опрацювання та впровадження стандартів медичного забезпечення (військово-медичних стандартів) в практику постачання медичного майна в ЗС України є недостатніми і не відповідають сучасним вимогам та потребують інтенсифікації. Особливо це стосується контролю якості за медичними засобами, які постачаються у війська, системи обліку медичного майна, осучаснення номенклатури лікарських засобів які входять до комплектно-табельного оснащення та інше. Але слід відзначити, що за 2024 рік дещо було виправлено та удосконалено: це введення спрощеної процедури списання військово-медичного майна (аптечок, сумок та наплічників), осучаснено номенклатуру лікарських засобів, які входять до складу аптечок, сумок та наплічників та ін.

Висновки. Зважаючи на особливості надання медичної допомоги військовослужбовцям в умовах бойових дій, які кардинально відрізняються від умов мирного часу, є необхідність опрацювання системи військово-медичних стандартів для надання медичної допомоги військовослужбовцям та забезпеченням засобами тактичної медицини особового складу та медиків Сил Оборони. Тому на сучасному етапі необхідно інтенсифікувати роботу з метою набуття сумісності з системою медичного забезпечення збройних сил держав-членів НАТО.